

VII AINEVALDKOND “KUNSTIAINED”

1. Valdkonnapädevus

Kunstiainete valdkonnapädevuse kujundamise esmane alus on äratada valdkonna vastu huvi ja hoida seda järjekindlalt.

Kunstiainete valdkonnapädevus on universaalne ja väljendub selles, et gümnaasiumi lõpuks õpilane eakohaselt:

- 1) teadvustab oma sidet muusika, kunsti ja visuaalkultuuriga ning Eesti ja maailma kultuuripärandiga;
- 2) loob, uurib ja tõlgendab, kasutades muusika, kunsti ja visuaalkultuuri väljendusvahendeid, teadmisi ning meetodeid;
- 3) mõtestab ning reflekteerib eri kultuurinähtusi, enda ja kaasõppijate loometegevust;
- 4) mõistab muusika ja kunsti osatähtsust nüüdisaegses ühiskonnas;
- 5) osaleb kunstide suhtluses tõlgendamist vajava sõnumi edastaja ning vastuvõtjana informeeritult ja kriitiliselt;
- 6) on loova eluhoiakuga ja lahendab probleeme loovalt.

2. Ainetundide jaotus

Kunstiainete valdkonda kuuluvad kohustuslike õppeainetena muusika ja kunst, mille kohustuslikud kursused on järgmised:

- 1) kunst – 2 kursust: „Kunst ja kunstiajalugu“ ning „Kunst ja visuaalkultuur 20. ja 21. sajandil“;
- 2) muusika – 3 kursust: „Uusaegse helikeele kujunemine“, „Klassitsism ja romantism: rahvuslikkuse kujunemine muusikas“, „Eesti muusikalugu“.

Igas kursuses on hõlmatud muusikaline eneseväljendus: laulmine, pillimäng, omalooming.

3. Lõimingu, üldpädevuste ja läbivate teemade rakendamise võimalused kunstide valdkonnas

3.1. Lõiming

Kunsti ja muusika kursuste õppetegevused (nii klassis õpitu, loovtööd, näituste ja kontsertide külastamine jne) võimaldavad lõimida ühtseks tervikuks kõigis õppekava valdkondades omandatud teadmised, pädevused ja oskused:

- 1) kunste on vaja tõlgendada. Kunstide kõne ei ole sõnasõnaline, kunstiteosed pakuvad eri tõlgendusvõimalusi ja tähendusi,
- 2) kunstidega tegelemine toetab õpilooovust (uudsed tähenduslikud kogemused ja nende mõtestamine, uurimis- ja refleksioonioskused) ning argilooovust (fantaasia, maailma uudne mõtestamine enda jaoks, uudne toimumisviis igapäevaelus); mis põhinevad alati maailmavaatel, varasemal elu- ja kunstikogemusel ning on juhitud tunnetest, samuti kogemise kontekstist.
- 3) kunstid toetavad esteetilise tundlikkuse kasvu ning inimese heaolu. Kunstiainetel on tähtis osa muutuvates oludes isiklikku ja ühiskondlikku heaolusse panustava inimese kujundamisel;
- 4) kunstiaineid õppides arenevad kinesteetilised oskused ja kognitiivsed võimed, mis on lahutamatu seotud loomega – musitseerimise ja visuaalkunsti, ent ka performatiivsete kunstide loomisega.

Kunstitegevustes toetatakse sügavama kognitiivse võimekuse kujunemist. Õppimine (sh musitseerimine ja visuaalkunst, kuid ka performatiivsete kunstide loomine) on sügavam, kui see toimub terviklikult nii keha kui ka vaimu ja eri meelte koostöös;

5) kunstide õppimine toetab iseenda mõistmist ja mõtestamist ning üldpädevuste omandamist sisukalt ja terviklikult. Kunsti ja muusikaga järjepidev tegelemine toetab õppija eneseusalduse kujunemist ning eneseväärikust. Kunstide kaudu saab tõhusalt arendada kognitiivseid oskusi, nt loovat ja kriitilist mõtlemist, refleksiooni- ja analüüsioskusi, samuti mittekognitiivsed oskusi, nt avatust, otsustusvõimet ja riskijulgust.

3.2. Lõimumisvõimalused erinevate valdkondadega.

Sotsiaaalained

Kunstivoolude seos ajaloosündmustega, ajaloosündmusete mõju; rahvuslikud liikumised ja nende mõju muusikale/kunstile.

Keel ja kirjandus

Kunstiteoste loomine kirjanduse põhjal; luule ja muusika ühendamine, laulutekstide analüüs; arvustuste kirjutamine; illustratsioonide loomine kirjandusteostele.

Võõrkeeled

Rahvusvaheliste kunsti- ja muusikateoste analüüs võõrkeeles.

Loodusained

Materjaliteadus – erinevate värvide ja materjalide tundmaõppimine; valgus ja varjud – füüsika põhimõisted kunsti loomisel; värviteooria; akustika – heli füüsikalised omadused, resonants; geograafia - eri piirkondade kunst ja muusika; bioloogia - kunsti ja muusika mõju tervisele.

Matemaatika

Geomeetrilised kujundid ja proportsioonid; kuldloige; rütm ja tempo; matemaatilised mustrid.

Liikumisõpetus

Keha liikumise jäädvustamine kunstis, kehahoiakud; rütm ja liikumine; tantsu omprovisatsioon muusika järgi.

3.3. Üldpädevused

Kunsti ja muusika õppimise kaudu toetatakse õpilastes kõigi riikliku õppekava üldosas kirjeldatud üldpädevuste arengut.

Kultuuri ja väärtuspädevus

Kunstiajaloo ja kultuuride mitmekesisuse tundma õppimine; näituste, muuseumide, kontsertide külastamine; rahvamuusika ja maailmamuusika esitamine.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus

Kunstiprojektid/loovtegevused, mis keskenduvad sotsiaalsetele või keskkonnateemadele; rühmatööd.

Enesemääratluspädevus

Kunstiline eneseväljendus toetab emotsionaalse intelligentsuse arengut; kunstiprojektide valikul lähtuvad õpilased end kõnetavatest teemadest; visuaalne eneseväljendus arendab eneseanalüüsi ja enesekindlust; muusika aitab väljendada emotsioone.

Õpipädevus

Loovülesanded arendavad iseseisvat uurimistööd, visandamist, eksperimenteerimist, töö planeerimist; refleksioon – kriitilise mõtlemise arendamine, oma töö eesmärgistamine.

Suhtluspädevus

Grupiprojektid ja koostöö – ideede arutamine ja ellu viimine; visuaalse keele kasutamine; ansamblimäng, koorilaul muusikas.

Matemaatika,-loodusteaduste-ja tehnoloogiaalane pädevus:

Perspektiivi, sümmeetria tajumine kunstiteostes; rütmi ja harmoonia matemaatilised põhimõisted; akustika ja heli tajumine; valguse ja värvi tajumine; materjalid.

Ettevõtlikkuspädevus

Oma loovtööde kavandamine, turundamine, presenteerimine; projektijuhtimine, loovmõtlemine; kunsti-muusikasündmuste korraldamine.

Digipädevus

Digitööriistade kasutamine kunsti-muusika loomisel; veebiplatvormide kasutamine õppimiseks, oma tööde jagamiseks.

3.4. Läbivad teemad

Läbivate teemade rakendamine gümnaasiumi kunstide valdkonna ainekavas on oluline, et luua integreeritud õpikogemus ja arendada õpilastes oskusi, mis on olulised nii koolis kui ka elus.

Kultuuriline identiteet

- Õpilased analüüsivad eesti kunsti, muusika ja kultuuri pärandit, uurivad rahvuslikke sümboleid ja nende kujutamist erinevates kunstivaldkondades, uuritakse eri kultuuride kunsti ja muusikat ning nende mõju maailma kunstile.
- Loovprojektid võivad hõlmata rahvuslike teemade või traditsiooniliste tehnikate kasutamist.

Elukestev õpe ja karjääri kujundamine

- Tutvustatakse loovtööstuse karjäärivõimalusi, näiteks kunstniku, disaineri, muusiku või kultuurikorraldajana, korraldatakse nendega kohtumisi.
- Õpilased arutlevad kunsti ja loovuse rolli üle isikliku arengu ja eneseteostuse seisukohast.

Keskkond ja jätkusuutlik areng

Õpilased uurivad keskkonnateemasid kunsti kaudu, näiteks loodusliku materjali kasutamine, taaskasutuskunst või keskkonnale pühendatud installatsioonid, käsitletakse looduse ja inimtegevuse suhet kunstis, looduse peegeldamist muusikas (nt looduse helid)

Tervis ja ohutus

Õpitakse kunsti/muusikat kasutama eneseväljenduseks ja emotsionaalse heaolu parandamiseks, näiteks kunstiteraapia elementide rakendamine stressi maandamiseks, muusika mõju inimese psühholoogilisele seisundile, praktiseerida lõõgastavaid muusikaharjutusi.

Tehnoloogia ja innovatsioon

Digitaalsete tööriistade ja meediakunsti kasutamine loovtöös, näiteks foto- ja videokunst, digitaalne muusika tootmine või virtuaalreaalsuse projektid.

Tutvustatakse tehnoloogia mõju kunsti arengule ja kaasaegsele kultuurile.

Teabekeskkond ja meediakasutus

Õpilased analüüsivad visuaalse ja meediaesthetika rolli infoühiskonnas ning arendavad kriitilise mõtlemise oskusi.

Loovprojektid võivad hõlmata meediakunsti, näiteks reklaami või audiovisuaalsete teoste loomist, muusikavideod ja nende mõju.

Väärtused ja kõlblus

- a) Käsitletakse eetilisi küsimusi kunstis, näiteks autorlus, kultuuriline omastamine ja sotsiaalne vastutus.
- b) Arutletakse kunsti ja muusika rolli üle eetiliste dilemmaide tõstatamisel ja lahendamisel.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus

Loovtöö kaudu arendatakse oskust algatada ja viia läbi kogukonnaprojekte, näiteks näitusi, kontserte või ühiskondlikke aktsioone.

4. Ainevaldkondlikud hindamise erisused

Hindamisega luuakse õpilastele võimalusi tuua õppe ajal esile oma edusamme, erinevaid viise eneseanalüüsiks ja kaaslastelt tagasiside saamiseks ning selle aktseptsiooniks.

Hindamisel lähtutakse:

- 1) õppimisele seatud eesmärgist ja hinnatakse seda, mida on õpetatud, rakendades nii diagnostilist, kujundavat kui ka kokkuvõtvat hindamist, mida esitatakse nii sõnaliste hinnangute kui ka numbriliste hinnatena;
- 2) kirjalikke ülesandeid hinnates arvestatakse eelkõige töö sisu, kuid pööratakse tähelepanu ka õpilase keelekasutusele, sh kunsti- ja muusikaterminite õigele kasutusele ja õigekirjale, mida arvestatakse hindamisel ülesande eesmärgi ja kokkulepitud hindamiskriteeriumide põhjal;
- 3) õpilased kaasatakse nii oma tööd hindama kui ka kaasõpilastele tagasisidet andma. Õpilasele on õppeühiku (õppetegevuste kogum, mis on suunatud samade õpitulemuste saavutamisele) alguses teada, mida ja millal hinnatakse, mis hindamisvahendeid kasutatakse ning mis on hindamiskriteeriumid;
- 4) aineadmiste ja -oskuste kõrval antakse tagasisidet üldpädevuste arengu ning väärtushoiakute ja -hinnangute kujunemise kohta suunavate ja toetavate sõnaliste hinnangutega ja sõnaliskirjeldavat tagasisidet;
- 5) kujundavas hindamises võib arvestada ka harjutamist, tunnist osavõtu aktiivsust ja tunnivälist muusikategevust (nt osalemine koolikooris, orkestris, ansamblis, esinemine kooliüritustel, näitustel osalemist, kooli esindamine konkurssidel/võistlustel, sh muusika- või kunstikaolümpiaadil);
- 6) kokkuvõtvalt hinnatakse üldjuhul õppeperioodi või mahuka õppeteema lõpul. Kokkuvõtvalt hinnates lähtutakse õppest kui tervikust ja taotletavatest õpitulemustest, seejuures arvestatakse, et hinnatel võib sõltuvalt töö mahust olla erinev kaal.

Hindamiskriteeriumtest, hindamismeetoditest ja vajadusel järelvastamisest teatab õpetaja õppeaasta või kursuse alguses.

5. Õppekorralduslikud erisused

Õpet kavandades ja korraldades arvestatakse, et töötatakse mitmekeelses ja -kultuurilises õpikeskkonnas;

Kunstiainete tundides:

- 1) arvestatakse õpilaste eelteadmisi, huve, individuaalset eripära ja isikupäraseid erivõimeid;

- 2) taotletakse, et õpilase õpikoormus (sh kodutööde maht) on mõõdukas, jaotub õppeaasta jooksul ühtlaselt ning jätab piisavalt aega puhkuseks ja huvitegevuseks;
- 3) võimaldatakse õpet nii iseseisvalt kui ka koos teistega, kujundatakse õpiharjumusi ja –oskusi;
- 4) kaasatakse õpilasi õppe kavandamisse, plaanitakse õppes aega eesmärkide ja taotletavate õpitulemuste saavutamise viiside ja hindamiskriteeriumide läbiarutamiseks ning refleksiooniks;
- 5) rakendatakse uurivat ja probleemilahendustele suunatud õpet, kasutatakse mitmekesiseid ja kombineeritud õppemeetodeid ning aktiivsust, loovust, koostööd ja analüüsi soodustavaid tegevusi;
- 6) rakendatakse nii traditsioonilisi kui ka nüüdisaegseid info- ja kommunikatsiooni-tehnoloogial põhinevaid õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid, arendatakse info kriitilise otsimise ja hindamise pädevust, arvestades autoriõigust ja uurijaeetikat;
- 7) võimaldatakse siduda õpet koolivälise eluga.

6. Kunst

6.1. Aine kirjeldus

Kunstikursus aitab kujundada verbaalset ja abstraktset mõtlemist, püstitada hüpoteese ja opereerida abstraktsete sümbolitega. Kujuneb välja teaduslik mõtlemine. Samal ajal võimaldab kunstiaine teadmiste omandamise käigus siduda teoreetilised teadmised praktiliste oskustega (omaloomingulised tööd). Ühiselt rühmategevustes, uurimistöös, loovtöös õppides, analüüsides tuntud kunstnike ja kunstiperioode tekib gümnasistil huvi suhete, identiteedi, kuuluvuse, lojaalsuse ja sotsiaalsete probleemide vastu.

Kunstiained puutuvad kokku väga paljude eluvaldkondadega. Aine annab õpilasele võimaluse mõtiskleda tuleviku, õigluse, väärtuste üle, arvestada võimalike sündmuste tõenäosusega. Ise kunsti tehes on võimalik kriise, ärevust loometegevuses ära kasutada või ka hoopis maandada ja saavutada vaimne tasakaal.

Kunsti kursuse läbinu oskab mõtestada ja mõista ka seda osa kunstipraktikas, mis talle esteetiliselt naudingut ei paku. Kujutava kunsti valdkonda kuulub palju erinevaid valdkondi, nendega tutvumine võib oluliseks saada ka elukutse, karjääri ja tuleviku planeerimisel.

Esteetilises arengus muutub õppija iseseisvamaks, kunsti analüüsides ei ole alati ilus-kole, õige- vale vastuseid, lubatud on vaatljal tekkinud individuaalsed seoseid, assotsiatsioonid ja tõlgendused.

6.2. Hindamine

Hindamine toimub õpitulemuste alusel.

Hinnatakse

- 1) oskusi, mille saavutamine ülesande puhul eesmärgiks seati;
- 2) kontrolltöid, praktilisi töid, lünkteste, analüüse, suulist vastust;
- 3) praktilisi töid, mis on jäädvustatud portfooliosse, õpimappi või visandiraamatusse.

6.3. Teadmised, oskused, hoiakud

Gümnaasist:

- 1) uurib ning kasutab teadlikult ja põhjendades visuaalseid kujutisi, jooniseid, skeeme ja sümboleid suhtluses;
- 2) iseloomustab eri allikate põhjal kunstnike loomingut, kirjeldab vormi, kunstilist kujundit ja konteksti;
- 3) teab kunsti- ja visuaalkultuuri ajaloo põhistruktuuri;
- 4) käib iseseisvalt kultuuriasutustes ja -sündmustel, oskab leida ning kriitiliselt hinnata eri keskkondades pakutavat infot;
- 5) järgib üldiselt autoriõiguse seadust visuaalide loomisel, tarbimisel ja jagamisel;
- 6) genereerib ideid, arendab esialgset ideed edasi;
- 7) uurib, disainib või loob kunstiteose kõiki disainiprotsessi etappe läbides;
- 8) esitleb loometöö tulemust visuaalsete abimaterjalide toel (skeem, makett, plakat, digitaalne esitus);
- 9) loob koostöös teistega teostest ekspositsiooni, põhjendab tööde paigutust ning esitleb teost publikule;
- 10) analüüsib ainealast keelt kasutades loodut ja arutleb loodu (nii kunsti kui ka visuaalsete objektide) üle eri positsioonidelt;
- 11) toob näiteid teiste seostuvate teoste kohta, põhjendab seoseid muude ühiskonnaelu valdkondadega nii ajaloost kui ka tänapäevast, tuginedes teistele õppeainetele, erialakirjandusele, aimekirjandusele, popkultuurile ning meediale;
- 12) mõtestab esemelise ning ruumilise keskkonna või disaininäidete esteetilisi, eetilisi, funktsionaalseid ja ökoloogilisi aspekte;
- 13) dokumenteerib enda uurimis- ja kavandamisprotsessi;
- 14) analüüsib oma ja retsenseerib kaasõpilaste tööprotsessi ning tulemust, valides teadlikult eri lähtepunkte ja meetodeid.

7. Muusika

7.1. Aine kirjeldus

Gümnaasiumi muusikaõpetuse koostisosad on muusikaloo käsitlemine ja muusika kuulamine, laulmine ja pillimäng. Muusikalugu käsitletakse stiilide, kõlastruktuuride ja vormide mitmekesisuses integreeritult kultuuri arengulooga, tähtsamate ajaloosündmuste, kunsti ja kirjandusega. Süstemaatiliselt õpitakse tundma ja väärtustama maailma ja eesti muusikapärandit; kujundatakse arusaam muusikast kui rahvaste vahelisest suhtlemiskeelest. Laulmisel süvendatakse huvi ühislaulmise vastu; lähtutakse eri ajastute, erinevate stiilide ja rahvaste ning kaasaegsest laulurepertuaarist. Pillimängu rakendatakse laulude saadetes aga ka iseseisvates muusikalistes kompositsioonides.

7.2. Õppe-eesmärgid

Gümnaasiumi muusikaõpetusega taotletakse, et õpilane:

- hindab muusikat kui kultuuriväärtust indiviidual ja ühiskondlikus kultuuriruumis;
- kujundab valmisoleku ühiseks muusikategevuseks;
- kujundab tervikpildi kultuuri arengust ning oskab mõista ja hinnata erinevaid kultuure;
- oskab muusikat kriitiliselt ja valival kuulata ning hinnata;
- omandab teadmisi muusikaajaloost tuntud heliloojatest ja nende loomingust;
- rakendab põhikoolis omandatud muusikateadmisi ja -oskusi muusika analüüsimisel ja musitseerimisel;
- külastab kontserte ja muusikalavastusi, oskab neid analüüsida, oma seisukohti põhjendada ja argumenteerida.

7.3. Õppetegevus

Jätkub tasakaalustatud isiksuse kujundamine kõigi muusikaliste tegevuste kaudu: laulmine, pillimäng, liikumine, muusikaline kirjaoskus, muusika kuulamine, muusikalugu. Olulisel kohal on ühislaulmine, kus laulude valikul arvestatakse eakohasust ja õpilaste huve ning seostatust muusikalooga. Muusikalugu käsitletakse integreeritult teiste õppeainete ja kultuurivaldkondadega (kunst, kirjandus, filosoofia, teater jne). Eesti muusika käsitlemisel on oluline seoste leidmine euroopa muusika- ja kultuurilooga. Muusika kuulamisel lähtutakse ajastule, stiilile ja heliloojale iseloomulikematest teostest. Õpiülesannete lahendamisel rakendatakse individuaalset ning rühmatööd: referaat, kontserdi-, teatrietenduse arvustus/analüüs, uurimistöö, essee jms. Olulisel kohal on üldkultuurilised vestlused ning diskussioonid meedia pakutava üle (TV programmid, video, raadio, ajakirjandus, Internet jm). Tähtsustub õpetaja roll õpilaste muusikaharrastuste suunamisel ja leidmisel, tulevase kontserdi-ja muusikalavastuste külastamise kujundamisel.

8. Valdkonna kursused (kunstiõpetus)

8.1. I kursus „Kunst ja kunstiajalugu“

Kursuse eesmärgid:

- 1) kujundada õppijal võime verbaalseks mõtlemiseks, mis võimaldaks tal toetudes konkreetsetele kunstimaailmas olevatele näidetele püstitada (teaduslikke) hüpoteese, opereerida abstraktsete sümbolitega;
- 2) toetada õpilase huvi oma identiteedi, kuuluvuse, lojaalsuse ja kaasaegsete sotsiaalsete probleemide vastu, kus oluliseks saab tulevik, õiglus ja väärtused;
- 3) aineõppes on olulised praktilised ja professionaalse tegevusega seotud ülesanded, mis aitavad kaasa elukutse, karjääri ja tuleviku planeerimisele;
- 4) **anda võimalus suhestuda kunstiga, vaadata, arutleda ja seda ise luues arendada oma esteetilisi eelistusi;**
- 5) väärtustatakse originaalsust, loomejulgust, loovat vastandumist kehtivatele normidele;
- 6) tutvuda erinevate huvi pakkuvate kunsti professionaalsete võimaluste ja kunstiga seotud elukutsetega.

Kursuse maht: 35 tundi

Aine kirjeldus

Kunstikursus aitab kujundada verbaalset ja abstraktset mõtlemist, püstitada hüpoteese ja opereerida abstraktsete sümbolitega. Kujuneb välja teaduslik mõtlemine. Samal ajal võimaldab kunstiaine teadmiste omandamise käigus siduda teoreetilised teadmised praktiliste oskustega (omaloomingulised tööd). Ühiselt rühmategevustest, uurimistöös, loovtöös õppides, analüüsides tuntud kunstnike ja kunstiperioode tekib gümnasistil huvi suhete, identiteedi, kuuluvuse, lojaalsuse ja sotsiaalsete probleemide vastu.

Kunstiained puutuvad kokku väga paljude eluvandkondadega. Kunstnike on läbi ajaloo huvitanud ühiskond oma eetilisi ja esteetilisi probleemidega. Aine annab õpilasele mõtiskleda tuleviku, õigluse, väärtuste üle, arvestatada võimalike sündmuste tõenäosusega.

Identiteedi väljakujunemises on tõenäoline identiteedi moratorium (kriis, ärevus- ja segadustunne, identiteedi otsingud), aga mõnedes valdkondades ka identiteedi saavutamine (otsuse vastuvõtmine, kes ma olen). Ise kunsti tehes on võimalik kriise, ärevust loometegevuses ära kasutada või ka hoopis maandada ja saavutada vaimne tasakaal.

Kunsti kursuse läbinu oskab mõtestada ja mõista ka seda osa kunstipraktikas, mis talle esteetilist naudingut ei paku. Kujutava kunsti valdkonda kuulub palju erinevaid valdkondi, nendega tutvumine võib oluliseks saada ka elukutse, karjääri ja tuleviku planeerimisel.

Esteetilises arengus muutub õppija iseseisvamaks, kunsti analüüsides ei ole alati ilus-kole, õige- vale vastuseid, lubatud on vaatljal tekkinud individuaalsed seoseid, assotsiatsioonid ja tõlgendused.

Hindamine:

Hindamine toimub õpitulemuste alusel:

- 1) hinnatakse oskusi, mille saavutamine ülesande puhul eesmärgiks seati;
- 2) hinnatakse kontrolltöid, praktilisi töid, lünkteste, analüüse, suulist vastust;
- 3) hinnatakse praktilisi töid, mis on jäädvustatud portfooliosse, õpimappi või visandiraamatusse.

Teadmised, oskused, hoiakud:

- 1) uurib ning kasutab teadlikult ja põhjendades visuaalseid kujutisi, jooniseid, skeeme ja sümboleid suhtluses;
- 2) iseloomustab eri allikate põhjal kunstnike loomingut, kirjeldab vormi, kunstilist kujundit ja konteksti;
- 3) teab kunsti- ja visuaalkultuuri ajaloo põhistruktuuri;
- 4) käib iseseisvalt kultuuriasutustes ja -sündmustel, oskab leida ning kriitiliselt hinnata eri keskkondades pakutavat infot;
- 5) järgib üldiselt autoriõiguse seadust visuaalide loomisel, tarbimisel ja jagamisel;
- 6) genereerib ideid, arendab esialgset ideed edasi;
- 7) uurib, disainib või loob kunstiteose kõiki disainiprotsessi etappe läbides;
- 8) esitleb loometöö tulemust visuaalsete abimaterjalide toel (skeem, makett, plakat, digitaalne esitus);
- 9) loob koostöös teistega teostest ekspositsiooni, põhjendab tööde paigutust ning esitleb teost publikule selgel;
- 10) analüüsib ainealast keelt kasutades loodut ja arutleb loodu (nii kunsti kui ka visuaalsete objektide) üle eri positsioonidelt;
- 11) toob näiteid teiste seostuvate teoste kohta, põhjendab seoseid muude ühiskonnaelu valdkondadega nii ajaloost kui ka tänapäevast, tuginedes teistele õppeainetele, erialakirjandusele, aimekirjandusele, popkultuurile ning meediale;
- 12) mõtestab esemelise ning ruumilise keskkonna või disaininäidete esteetilisi, eetilisi, funktsionaalseid ja ökoloogilisi aspekte;
- 13) dokumenteerib enda uurimis- ja kavandamisprotsessi;
- 14) analüüsib oma ja retsenseerib kaasõpilaste tööprotsessi ning tulemust, valides teadlikult eri lähtepunkte ja meetodeid.

Õppesisu on jagatud teemavaldkondadeks:

VISUAALNE KIRJAOSKUS

Kujutamise baaselemendid ja kompositsioonipõhimõtted

Kahemõõtmeline: punkt, joon, kujund, pind/tekstuur, värv.

Kolmemõõtmeline: joon, vorm, pind, värv, ruum, mass, materjal, dimensionaalsus (reljeef, skulptuur, maakunst), valgus, aeg (kineetilise kunsti puhul).

Kompositsioonipõhimõtted: kontrast, liikumine, rütm, proportsioon, tasakaal, ühtsus, mõõtmed, dominant, rõhutus, kuldlõige.

Kompositsiooni kirjelduseks: suurem, väiksem, ühesuurused, ees, taga, lähemal, kaugemal, üleval, all, kõrval, paremal, vasakul, keskel, ääres, lähedal, koos, eraldi, tasakaalus.

Joone, kujundi, vormi ja tekstuuri kirjelduseks: horisontaalne, vertikaalne, diagonaalne, sirge, kõver, laineline, terav, sujuv, kaarduv, kandiline, nurgeline, ümar, munajas, sile, kare, krobeline jne

Perspektiiv: tsentraalperspektiiv, värvus- e õhuperspektiiv

Värviteooria: Koloriit. Värvinimetused primaar- ja sekundaarvärvide piires. Värvitemperatuur: soojad ja külmad toonid

Ruumiillusiooni loomise põhimõtted: kattumine, teravus, suurus

Liikumise mulje loomine: liikuvad poosid, liikumise faaside kujutamine, liikumist märkivad jooned koomiksides.

Neljamõõtmelise teose baaselemendid: kaadriplaanid, montaaž, heli, valgus, narratiiv e lugu, tegevuspaik, tegelased

Kaadriplaanid: üldplaan, keskplaan, suur plaan, detail. Taust, esiplaan, tagaplaan.

Kunstiliigid: joonistus, maal, kollaaž, skulptuur, foto, animatsioon, disain, arhitektuur, sisearhitektuur, tootedisain, tarbekunst, ready-made, installatsioon, trükigraafika, graafiline disain, tüpograafia, kirjatüüp, kalligraafia, stsenograafia.

Kunstižanrid: portree, natüürmort, linnavaade, maastikuvaade, interjööri vaade

Kujutavus: figuraalne, abstraktne

Kunstikriitika: retsensioon, kriitika, analüüs, annotatsioon

KUNSTITEHNIKAD JA LOOMINGULINE ENESEVÄLJENDUS DISAIN JA DISAINIPROTSESS

Kavandamine ja visualiseerimine

kavand, visand, skits, krokii, abijooned

Moodboard, mõistekaart, plakat, Venni diagramm, värvikaart,

Idee sõnastamine

Storyboard, stsenaarium

Visuaalne lihtsustamine

Uurimismeetodid: vaatlus, intervjuu, küsitlus, uurijapäevik

Esitlus- ja dokumenteerimismeetodid

Portfoolio, ka digitaalse portfoolio või kodulehena. Nii enda õppimise jälgimiseks kui oma loominguga korrastatud esitluseks.

KUNSTIAJALUGU, VISUAALKULTUUR JA KUNSTNIKUD. KUNST ja KULTUUR ÜHISKONNAS

Kunsti roll eri ajastuil

1. Kunsti mõiste. Kunstnik ja teos oma ajas. Kunstiteoste analüüsi ja tõlgendamise erinevad meetodid ja vormid. Kunstikultuuri üldistav ajatelg

2. Kunsti muutumise põhjused. Erialane sõnavara. Vanimad kõrgkultuurid

3. Esiaja kunst
 4. Mesopotaamia kunst
 5. Egiptuse kunst; Antiikaja kunst
 6. Vana-Kreeka kunst
 7. Vana-Rooma kunst; Keskaja kunst
 8. Varakristlik kunst
 9. Vana-Vene ja Bütsantsi kunst
 10. Romaani kunst
 11. Gooti kunst; Renessanss
 12. Kunst Itaalias
 13. Kunst põhja pool Alpe; Barokk
 14. Baroki erinevad suunad
 15. Rokokoo
 18. ja 19. sajandi kunst
 16. Klassitsism
 17. Romantism
 18. Realism
 19. Kunst Eestis 19. sajandil; Eri ajastute kunsti võrdlevad teemad
 20. Perspektiiv: keskkonna ja ruumi kujutamise viisid
 21. Lugude ja sümbolite ringlus läbi sajandite. Muuseumi sünn
 22. Loomingulised ja uurimuslikud projektid, õppekäigud
- Kursuse "Kunst ja kunstiajalugu" kogumikud: Kunst ja kunstiajalugu
- Kursuse "Kunst ja visuaalkultuur 20. ja 21. sajandil" kogumikud: <https://e-koolikott.ee/et/oppematerjal/18672-Kunst-ja-visuaalkultuur-20-ja-21-sajandil/217363>

Õpitulemused

Väljaselgitamine, teadmine, mõistmine

Õpilane:

- 1) uurib ning kasutab teadlikult ja põhjendades visuaalseid kujutisi, keskkondi, jooniseid, skeeme ning sümboleid suhtluses;
- 2) iseloomustab eri allikate põhjal kunstnike loomingut, kirjeldab vormi, kunstilist kujundit ja konteksti;
- 3) teab kunsti- ja visuaalkultuuri ajaloo põhistruktuuri;
- 4) käib iseseisvalt kultuuriasutustes ja -sündmustel, oskab leida ning kriitiliselt hinnata eri keskkondades pakutavat infot;
- 5) järgib üldiselt autoriõiguse seadust visuaalide loomisel, tarbimisel ja jagamisel.

Plaanimine ja ideede arendamine, loomine

Õpilane:

- 1) genereerib ideid, arendab esialgset ideed edasi;
- 2) uurib, disainib või loob kunstiteose kõiki disainiprotsessi etappe läbides;
- 3) esitleb loometöö tulemust visuaalsete abimaterjalide toel (skeem, makett, plakat, digitaalne esitus);
- 4) loob koostöös teistega teostest ekspositsiooni, põhjendab tööde paigutust ning esitleb teost publikule selgelt.

Refleksioon, analüüs ja kriitika

Õpilane:

- 1) analüüsib ainealast keelt kasutades loodut ja arutleb loodu (nii kunsti kui ka visuaalsete objektide) üle eri positsioonidelt;
- 2) toob näiteid teiste seostuvate teoste kohta, põhjendab seoseid muude ühiskonnaelu valdkondadega nii ajaloost kui ka tänapäevast, tuginedes teistele õppeainetele, erialakirjandusele, aimekirjandusele, popkultuurile ning meediale;
- 3) mõtestab esemelise ning ruumilise keskkonna või disaininäidete esteetilisi, eetilisi, funktsionaalseid ja ökoloogilisi aspekte;
- 4) dokumenteerib enda uurimis- ja kavandamisprotsessi;
- 5) analüüsib oma ja retsenseerib kaasõpilaste tööprotsessi ning tulemust, valides teadlikult eri lähtepunkte ja meetodeid.

8.2. II kursus „Kunst ja visuaalkultuur 20. ja 21. sajandil“

Kursuse eesmärgid:

- 1) kujundada õppijal võime keeruliseks verbaalseks mõtlemiseks, mis võimaldaks tal toetudes konkreetsetele kunstimaailmas olevatele näidetele püstitada (teaduslikke) hüpoteese, opereerida abstraktsete sümbolitega;
- 2) toetada õpilase huvi oma identiteedi, kuuluvuse, lojaalsuse ja kaasaegsete sotsiaalsete probleemide vastu, kus oluliseks saab tulevik, õiglus ja väärtused;
- 3) aineõppes on olulised praktilised ja professionaalse tegevusega seotud ülesanded, mis aitavad kaasa elukutse, karjääri ja tuleviku planeerimisele;
- 4) **anda võimalus suhestuda kunstiga, vaadata, arutleda ja seda ise luues arendada oma esteetilisi eelistusi;**
- 5) väärtustatakse originaalsust, loomejulgust, loovat vastandumist kehtivatele normidele;
- 6) tutvuda erinevate huvi pakuvate kunsti professionaalsete võimaluste ja kunstiga seotud elukutsetega.

Kursuse maht 35 tundi

Aine kirjeldus

Kunstikursus aitab kujundada verbaalset ja abstraktset mõtlemist, püstitada hüpoteese ja opereerida abstraktsete sümbolitega. Kujuneb välja teaduslik mõtlemine. Samal ajal võimaldab kunstiaine teadmiste omandamise käigus siduda teoreetilised teadmised praktiliste oskustega (omaloomingulised tööd). Ühiselt rühmategevustes, uurimistöös, loovtöös õppides, analüüsides tuntud kunstnike ja kunstiperioode tekib gümnasistil huvi suhete, identiteedi, kuuluvuse, lojaalsuse ja sotsiaalsete probleemide vastu.

Kunstiained puutuvad kokku väga paljude eluvandkondadega. Kunstnike on läbi ajaloo huvitanud ühiskond oma eetilisi ja esteetilisi probleemidega. Aine annab õpilasele mõtiskleda tuleviku, õigluse, väärtuste üle, arvestatada võimalike sündmuste tõenäosusega.

Identiteedi väljakujunemises on tõenäoline identiteedi moratorium (kriis, ärevus- ja segadustunne, identiteedi otsingud), aga mõnedes valdkondades ka identiteedi saavutamine (otsuse vastuvõtmine,

kes ma olen). Ise kunsti tehes on võimalik kriise, ärevust loometegevuses ära kasutada või ka hoopis maandada ja saavutada vaimne tasakaal.

Kunsti kursuse läbinu oskab mõtestada ja mõista ka seda osa kunstipraktikas, mis talle esteetiliselt naudingut ei paku. Kujutava kunsti valdkonda kuulub palju erinevaid valdkondi, nendega tutvumine võib oluliseks saada ka elukutse, karjääri ja tuleviku planeerimisel.

Esteetilises arengus muutub õppija iseseisvamaks, kunsti analüüsides ei ole alati ilus-kole, õige- vale vastuseid, lubatud on vaatl ajal tekkinud individuaalsed seoseid, assotsatsioonid ja tõlgendused.

Hindamine

Hindamine toimub õpitulemuste alusel:

- 1) hinnatakse oskusi, mille saavutamine ülesande puhul eesmärgiks seati;
- 2) hinnatakse kontrolltöid, praktilisi töid (mis on jäädvustatud portfooliosse, õpimappi või visandiraamatusse), lünkteste, analüüse, suulist vastust.

Teadmised, oskused, hoiakud

- 1) uurib ning kasutab teadlikult ja põhjendades visuaalseid kujutisi, jooniseid, skeeme ja sümboleid suhtluses;
- 2) iseloomustab eri allikate põhjal kunstnike loomingut, kirjeldab vormi, kunstilist kujundit ja konteksti;
- 3) teab kunsti- ja visuaalkultuuri ajaloo põhistruktuuri;
- 4) käib iseseisvalt kultuuriasutustes ja -sündmustel, oskab leida ning kriitiliselt hinnata eri keskkondades pakutavat infot;
- 5) järgib üldiselt autoriõiguse seadust visuaalide loomisel, tarbimisel ja jagamisel;
- 6) genereerib ideid, arendab esialgset ideed edasi;
- 7) uurib, disainib või loob kunstiteose kõiki disainiprotsessi etappe läbides;
- 8) esitleb loometöö tulemust visuaalsete abimaterjalide toel (skeem, makett, plakat, digitaalne esitus);
- 9) loob koostöös teistega teostest ekspositsiooni, põhjendab tööde paigutust ning esitleb teost publikule selgel;
- 10) analüüsib ainealast keelt kasutades loodut ja arutleb loodu (nii kunsti kui ka visuaalsete objektide) üle eri positsioonidelt;
- 11) toob näiteid teiste seostuvate teoste kohta, põhjendab seoseid muude ühiskonnaelu valdkondadega nii ajaloost kui ka tänapäevast, tuginedes teistele õppeainetele, erialakirjandusele, aimekirjandusele, popkultuurile ning meediale;
- 12) mõtestab esemelise ning ruumilise keskkonna või disaininäidete esteetilisi, eetilisi, funktsionaalseid ja ökoloogilisi aspekte;
- 13) dokumenteerib enda uurimis- ja kavandamisprotsessi;
- 14) analüüsib oma ja retsenseerib kaasõpilaste tööprotsessi ning tulemust, valides teadlikult eri lähtepunkte ja meetodeid.

Õppesisu

VISUAALNE KIRJAOSKUS

Kujutamise baaselemendid ja kompositsioonipõhimõtted

Kahemõõtmeline: punkt, joon, kujund, pind/tekstuur, värv

Kolmemõõtmeline: joon, vorm, pind, värv, ruum, mass, materjal, dimensionaalsus (reljeef, skulptuur, maakunst), valgus, aeg (kineetilise kunsti puhul).

Kompositsioonipõhimõtted: kontrast, liikumine, rütm, proportsioon, tasakaal, ühtsus, mõõtmed, dominant, rõhutus, kuldlõige.

Kompositsiooni kirjelduseks: suurem, väiksem, ühesuurused, ees, taga, lähemal, kaugemal, üleval, all, kõrval, paremal, vasakul, keskel, ääres, lähedal, koos, eraldi, tasakaalus.

Joone, kujundi, vormi ja tekstuuri kirjelduseks: horisontaalne, vertikaalne, diagonaalne, sirge, kõver, laineline, terav, sujuv, kaarduv, kandiline, nurgeline, ümar, munajas, sile, kare, krobeline jne

Perspektiiv: tsentraalperspektiiv, värvus- e õhuperspektiiv

Värviteooria: Koloriit. Värvinimetused primaar ja sekundaarvärvide piires. Värvitemperatuur: soojad ja külmad toonid

Ruumiillusiooni loomise põhimõtted: kattumine, teravus, suurus

Liikumise mulje loomine: liikuvad poosid, liikumise faaside kujutamine, liikumist märkivad jooned koomiksites.

Neljamõõtmelise teose baaselemendid: kaadriplaanid, montaaž, heli, valgus, narratiiv e lugu, tegevuspaik, tegelased

Kaadriplaanid: üldplaan, keskplaan, suur plaan, detail. Taust, esiplaan, tagaplaan.

Kunstiliigid: joonistus, maal, kollaaž, skulptuur, foto, animatsioon, disain, arhitektuur, sisearhitektuur, tootedisain, tarbekunst, ready-made, installatsioon, trükigraafika, graafiline disain, tüpograafia, kirjatüüp, kalligraafia, stsenograafia.

Kunstižanrid: portree, natüürmort, linnavaade, maastikuvaade, interjöörivaade

Kujutavus: figuraalne, abstraktne

Kunstikriitika

Retsensioon

Kriitika

Analüüs

Annotatsioon

KUNSTITEHNIKAD JA LOOMINGULINE ENESEVÄLJENDUS DISAIN JA DISAINIPROTSESS

Kavandamine ja visualiseerimine

kavand, visand, skits, krokii, abijooned

Moodboard, mõistekaart, plakat, Venni diagramm, värvikaart,

Idee sõnastamine

Storyboard, stsenaarium

Visuaalne lihtsustamine

Uurimismeetodid

Vaatlus, intervjuu, küsitlus, uurijapäevik

Esitlus- ja dokumenteemismeetodid

Portfoolio, ka digitaalse portfoolio või kodulehena. Nii enda õppimise jälgimiseks kui oma loomingu korrastatud esitluseks.

KUNSTIAJALUGU, VISUAALKULTUUR JA KUNSTNIKUD. KUNST ja KULTUUR ÜHISKONNAS

Kunsti ja visuaalkultuuri muutumine

1. Teadus, tehnoloogia ja linnastumine
2. Kunstiteos ja kontekst; Kunst moderniseeruva ajastul
3. Varajane modernistlik kunst 19. sajandi lõpul
4. Modernistlik kunst 20. sajandi algupoolel
5. Modernistlik arhitektuur ja disain; Kunst pärast II maailmasõda
6. Kunst külma sõja poliitikas: abstraktne versus figuratiivne
7. Modernismist postmodernismi 1960-ndatel
8. Kontseptuaalsus kui nüüdiskunsti alusprintsiiip

Postmodernism ja nüüdiskunst

9. Postmodernistlik kunst
 10. Kunstimeediumide paljus
 11. Teemade paljus; Keskkond. Disain. Visuaalne meedia
 12. Arhitektuur
 13. Disain
 14. Meedia; Nüüdiskunsti nähtusi võrdlevad teemad
 15. Individaalsus, kollektiivsus, anonüümsus
 16. Realismid
 17. Aktiivsed sekkumised
 18. Mäng kunstiajaloo minevikuga
 19. Nüüdisaegse kultuuri interdistsiplinaarsus
 20. Muutused arhitektuuris ja disainis
 21. Loomingulised ja uurimuslikud projektid, õppekäigud; Kunst ja visuaalkultuur 20. ja 21. sajandil
- Kursuse "Kunst ja kunstiajalugu" kogumikud: Kunst ja kunstiajalugu

Kursuse "Kunst ja visuaalkultuur 20. ja 21. sajandil" kogumikud: <https://e-koolikott.ee/et/oppematerjal/18672-Kunst-ja-visuaalkultuur-20-ja-21-sajandil/217363>

Õpitulemused:

Väljaselgitamine, teadmine mõistmine

- 1) uurib ning kasutab teadlikult ja põhjendades visuaalseid kujutisi, keskkondi, jooniseid, skeeme ning sümboleid suhtluses;
- 2) oskab leida, kriitiliselt hinnata ja kasutada erinevates allikates ja keskkondades pakutavat infot;

- 3) iseloomustab eri allikate põhjal kunstnike loomingut (20.-21. saj.), kirjeldab vormi, kunstilist kujundit ja konteksti;
- 4) Iseloomustab eri allikate põhjal arhitektuuri ja disaini valdkonna teoseid.
- 5) teab kunsti- ja visuaalkultuuri ajaloo põhistruktuuri;
- 6) märkab ja kirjeldab igapäevaseid probleeme, mida on võimalik disainiprotsessis lahendada;
- 7) Sõnastab probleemi. Uurib probleemi ja selle valdkonda lihtsamaid meetodeid kasutades.
- 8) käib iseseisvalt kultuuriasutustes ja -sündmustel, oskab leida ning kriitiliselt hinnata eri keskkondades pakutavat infot;
- 9) järgib üldiselt autoriõiguse seadust visuaalide loomisel, tarbimisel ja jagamisel.

Plaanimine ja ideede arendamine, loomine

- 1) kujundab (loob) enda isikuga seonduvat visuaalset välja (välimus, oma tuba, tarbeesemed, reklaam, tarbegräafika, sotsiaalmeedia kuvand, sotsiaalmeedia kuvand ja sisu jne);
- 2) valib oma idee teostamiseks sobiva väljendusvahendi kõigi õpitud väljendusvahendite hulgast;
- 3) uurib, disainib või loob kunstiteose kõiki disainiprotsessi etappe läbides;
- 4) dokumenteerib enda uurimis- ja kavandamisprotsessi;
- 5) kavandab enda teose, pakkudes välja erinevaid lahenduskäike;
- 6) teab, kuidas ideid genereerida. Arendab oma ideid esialgsest versioonist edasi;
- 7) rakendab valikuliselt ja sihipäraselt tasapinnalise, ruumilise ja ajalise loomingu väljendusvahendeid ning kompositsiooni põhimõtteid;
- 8) esitleb loometöö tulemust visuaalsete abimaterjalide toel (skeem, makett, plakat, digitaalne esitus);
- 9) loob koostöös teistega teostest ekspositsiooni, põhjendab tööde paigutust ning esitleb teost publikule selgelt.

Refleksioon, analüüs ja kriitika:

- 1) hindab (kriitiliselt) isiklikku visuaalset kommunikatsiooni;
- 2) analüüsib ainealast keelt kasutades loodut ja arutleb loodu (nii kunsti kui ka visuaalsete objektide) üle eri positsioonidelt;
- 3) analüüsib teose vormi, kunstilist kujundit ja konteksti, leiab erinevatest tähendusvõimalustest tõenäolisema. Põhjendab diskussioonis oma arvamust;
- 4) toob näiteid teiste seostuvate teoste kohta, põhjendab seoseid muude ühiskonnaelu valdkondadega nii ajaloost kui tänapäevast, tuginedes teistele õppeainetele, erialakirjandusele, aimekirjandusele, popkultuurile;
- 5) võrdleb eri ajastute kunsti kuni tänapäevani.
- 6) mõtestab esemelise ning ruumilise keskkonna või disaininäidete esteetilisi, eetilisi, funktsionaalseid ja ökoloogilisi aspekte;
- 7) analüüsib iseseisvalt oma teost ja tööprotsessi, valides teadlikult erinevaid lähtepunkte ja meetodeid. Oskab oma valikuid põhjendada ning kunstitöö loomise konteksti selgitada. Hindab ennast adekvaatselt;
- 8) retsenseerib kaasõppija tööprotsessi ning tulemust õpetaja pakutud vormis.

9. Valdkonna kursused (muusikaõpetus)

9.1. I KURSUS “Uusaegse helikeele kujunemine”

Õppeaine eesmärk

Muusikaõpetusega taotletakse, et õpilane:

- hindab muusikat kui kultuuriväärtust individuaalselt ja ühiskondlikus kultuuriruumis
- kujundab valmisoleku ühiseks muusikategevuseks
- kujundab tervikpildi kultuuri arengust ning oskab mõista ja hinnata erinevate rahvaste kultuure
- oskab muusikat kriitiliselt ja valivalt kuulata ning hinnata
- omandab teadmisi muusika-ajaloost tuntud heliloojatest ja nende loomingust
- rakendab põhikoolis omandatud muusikalised teadmised ja oskused

Õppesisu

- Muusika teke ja olemus
- Vanad kultuurirahvad ja muusika
- Vanakreeka ja -rooma muusika
- Varakristlik muusika

Keskaeg

Religioon kui kultuuri arengu tugevaim mõjutegur.

- Vaimuliku muusika areng
- Grigooriuse koraal
- Polüfoonilise mitmehäälsuse teke
- Organum
- Motett
- Rändlaulikud
- Rüütlipoesia
- Pillid

Renessanss

Humanism, protestantism, vastureformatsioon ja muusika.

- Missa
- reekviem
- Ilmalik laul ja seltskonnamuusika.

-Madrigal

Homofoonilise mitmehäälsuse teke.

- Protestantlik koraal

Instrumentaalmuusika teke

Heliloojad:

- S.P.Palestriina
- O.Lassus
- J.Desprez

Barokk

Uue stiili kujunemine - ülevaade ajastust.

-Ooperi teke

-Oratoorium

-Kantaat

-Passioon

-Instrumentaalmuusika (fuuga, klaviin, trio, orkester, concerto-grosso, soolo-kontsert, süit)

Heliloojad:

-C.Monteverdi

-A.Vivaldi

-J.S.Bach

-G.Fr.Händel

Klassitsism

Valgustusajastu iseloomustus/instrumentaalmuusika areng

-ansamblid

-orkestrid

-klaver

-Sonaat

-Sümfoonia

-Kontsert

-Keelpillikvartett

-Ooperi areng

Viini klassikud:

-J.Haydn

-W.A.Mozart

-L.van Beethoven

Lõiming

Kirjandus

- keskaegne rüütliluule

- renessanss, barokk ja klassitsism

Filosoofia - erinevate ajastute "suured mõtlejad".

Ajalugu - ajaloolised sündmused läbi ajastute.

Kunstiajalugu - suured kunstnikud eelpoolnimetatud ajastutel, vastastikune inspiratsioon (kunstmuusika).

Geograafia - erinevate maade geograafiline asend.

Õppekava läbivate teemade käsitlemine

"Kultuuriline identiteet"

- Rahvuskultuuride ning nende baasil tekkinudmuusikastiilide seose analüüs.

- Õpilane külastab ja analüüsib erinevaid kontserte ning muusikalavastusi. Erinevate ühiskonnaklassidega seonduvad arengud kunstis ning muusikas, nende seoste analüüs ja väljendused muusikas.

"Tehnoloogia ja innovatsioon"

-Vajalike materjalide käsitlemine arvuti abil

- Erinevate tööde (referaadid, arvustused valmistamine)
- “Elukestev õpe ja karjääri kujundamine”
- (Muusika) tööalane karjäär ja selle kujundamine.
- Muusikaliselt võimekate õpilaste suunamine edasi õppima.

Õpitulemus.

Õpilane:

- Oskab määratleda, iseloomustada ja võrrelda eri ajastute muusikat
- Teab ajastute tuntumaid heliloojaid ja nende teoseid
- Teab olulisi muusikaalaseid termineid, oskab neid kasutada
- Oskab koostada referaate muusikast, neid ette kanda ja illustreerida
- Oskab hinnata heatasemelist professionaalset muusikat

9.2. II KURSUS - “Rahvuslikkus muusikas”

Õppeaine eesmärk.

Muusikaõpetusega taotletakse, et õpilane:

- hindab muusikat kui kultuuriväärtust
- kujundab valmisoleku ühiseks muusikategevuseks
- kujundab arusaama kultuuri arengust ning oskab mõista ja hinnata kultuuri
- oskab muusikat kriitiliselt ja valivalt kuulata
- omandab teadmisi muusika-ajaloost tuntud heliloojate loominguga kaudu
- külastab kontserte ja muusika-lavastusi, oskab neid analüüsida, oma seisukohti põhjendada ja argumenteerida

Õppesisu.

Romantism

- Romantismi ideed ja rahvuslus
- Instrumentaalmuusika osatähtsus
- Orkestrid
- Klaver
- Programmiline muusika
- Sümfooniline poeem
- Soololaul

Miniatuursed žanrid:

- etüüd
- prelüüd
- nokturn
- tantsud

Lavamuusika

- ooper
- ballett
- operett

Heliloojad:

- F.Scubert
- R.Schumann
- H.Berlioz
- F.Chopin
- F.Liszt
- J.Brahms
- G.Verdi
- R.Wagner
- N.Rimski-Korsakov
- M.Mussorski
- P.Yšaikovski
- J.Sibelius
- E.Grieg

20.sajandi muusika.

Varajane rahvuslik muusika

- I.Stravinski
- J.Sibelius
- B.Bartok

Hilisromantism

- R.Strauss
- G.Mahler

Impressiunism

- C.Debussy
- M.Ravel

Ekspressionism

- A.Skrjabin
- A.Schönberg

Lõimumine

Kirjandus - Erinevate ajastute kirjanikud ning nende vastastikkused inspiratsiooni allikad

Filosoofia - Ajastu mõttelaad (19.saj. ja 20.saj. I p.)

Ajalugu - Olulisemad pöördepunktid, mis kajastunud ka muusikas (Nt. revolutsioonid)

Kunstiajalugu - Kunstistiilid ning nende mõju ümbritsevale (19.saj. –20.saj. I pool.).

Õppekava läbivate teemade käsitlemine.

“Kultuuriline identiteet”

- Rahvuskultuuride ning nende baasil tekkinudmuusikastiilide seose analüüs.

- Õpilane külastab ja analüüsib erinevaid kontserte ning muusikalavastusi. Erinevate ühiskonna-klassidega seonduvad arengud kunstis ning muusikas, nende seoste analüüs ja väljendused muusikas.

“Tehnoloogia ja innovatsioon”

- Vajalike materjalide käsitlemine arvuti abil
- Erinevate tööde (referaadid, arvustused valmistamine)
- “Elukestev õpe ja karjääri kujundamine”
- (Muusika) tööalane karjäär ja selle kujundamine.
- Muusikaliselt võimekate õpilaste suunamine edasiõppima.

Õpitulemus.

Õpilane:

- oskab määratleda, iseloomustada ja võrrelda eri ajastute muusikat
- teab ajastute tuntumaid heliloojaid ja nende teoseid
- teab olulisi muusikaalaseid termineid, oskab neid kasutada
- oskab koostada referaate ja neid ette kanda ning illustreerida
- oskab hinnata heatasemelist muusikat

9.3. III KURSUS - “Muusika 20. ja 21. sajandil”

Õppeaine eesmärk.

Muusikaõpetusega taotletakse, et õpilane:

- hindab muusikat kui kultuuriväärtust indiviidi ja ühiskonna arengus
- kujundab valmisoleku ühiseks muusikategevuseks
- kujundab tervikpildi kultuuri arengust ning oskab mõista ja hinnata erinevaid kultuure
- oskab muusikat kriitiliselt hinnata ja valivalt kuulata
- omandab teadmisi muusika-ajaloost tuntud heliloojate loomingu kohta
- külastab kontserte ja muusikalavastusi, oskab neid analüüsida, oma seisukohti põhjendada ja argumenteerida

Õppesisu.

20.sajandi muusika.

Neoklassitsism

-stiili ülevaade ning tähtsamad heliloojad:

- I.Stravinski
- C.Orff
- B.Britten
- S.Prokofjev
- D.Šoštakovitš

Sümfooniline jazz

-G.Gershwin

Avangardism

-A.Weber

-J.Cage

-P.Baulez

Postmodernism

-K.Penderecki

-G.Ligeti

-A.Pärt

Eesti muusika

Rahvalooming

-Regivärsiline rahvalaul

-Uuem rahvalaul

Laulupidude traditsiooni algus

-Al.Kunileid

-Fr.Saebelmann

-A.Thomson

-K.A.Hermann

Esimesed professionaalid

-M.Härma

-Al.Läte

-K.Türnpu

Eesti professionaalsed heliloojad

-R.Tobias

-A.Kapp

-P.Süda

-M.Lüdig

Rahvusliku koorimuusika rajajad

-M.Saar

-C.Kreek

Rahvusliku instrumentaalmuusika rajajad

-H.Eller

-E.Tubin

Rahvusliku lavamuusika rajajad

-E.Aav

-E.Tubin

-H.Tamberg

-E.Kapp

Eesti modernism 1956 – 1970

Heliloojad:

-G.Ernesaks

-V.Tormis

-A.Pärt

-E.Mägi

-H.Tamberg

-J.Räats

- L.Sumera
- R.Kangro
- E-S.Tüür
- R.Eespere
- U.Sisask

Lõimumine

Ajalugu - sündmuste areng 20.saj. Euroopas ning Eestis, nende omavahelised seosed ning tulemused üldisele kultuuri arengule

Kirjandus - kirjanduslikud “suurkujud”, kes mõjutanud erinevate stiilide teket; tekstid, mis hiljem kandunud muusikasse.

Kunstiajalugu - stiilide sarnasus ja erinevus kunstis - muusikas.

Filosoofia - ajastu mõttelaad (20.saj. II pool).

Õppekava läbivate teemade käsitlemine.

“Kultuuriline identiteet”

- Rahvuskultuuride ning nende baasil tekkinud muusikastiilide seose analüüs.
- Õpilane külastab ja analüüsib erinevaid kontserte ning muusikalavastusi.
- “Tehnoloogia ja innovatsioon”, Infotehnoloogia.
- Vajalike materjalide käsitlemine arvuti abil
- Erinevate tööde (referaadid, arvustused valmistamine.
- Õpilane õpib jälgima ja analüüsima ajakirjanduse vahendusel tulevat informatsiooni muusika kohta.
- Kasutab abimaterjalidena erinevaid videosalvestusi kontserditest ning muusikaetendustest.
- “Elukestev õpe ja karjääri kujundamine”
- (Muusika) tööalane karjäär ja selle kujundamine.
- Muusikaliselt võimekate õpilaste suunamine edasi õppima.

Eeldatav õpitulemus.

Õpilane:

- oskab määratleda, iseloomustada ja võrrelda eri ajastute muusika stiile
- laulab vastavalt vokaalsetele võimetele
- kasutab põhikoolis omandatud muusikateadmisi ja –oskusi praktilises muusitseerimises ja muusikateoste analüüsmisel
- teab ajastute tuntumaid heliloojaid ja nende teoseid
- tunneb eesti muusikaloo olulisemaid heliloojaid
- oskab suhtestada eesti muusikat maailma muusikalooga
- teab olulisi muusikatermineid
- oskab koostada referaate ja uurimistöid muusikast, neid ette kanda ja illustreerida
- oskab hinnata heatasemelist professionaalset muusikat